

VERSLAG TREKKERSBIJENKOMST

7 FEBRUARI 2017

Aanwezig: Tony Rikken, Bard Louis, Manon Jütte, Wouter van der Wiel, Jan Dirk van Duijvenbode, Thijs Ruland, Robert de Roos, Han Vogel, Erik Jan Houwing, Jeroen Kruihof, Egon Janssen, Pieter van der Zwet, Katja Oostendorp, Machiel Crielaard

ACTIES / AFSPRAKEN

- De vraag richting De Bouwcampus is om met een format te komen voor 9 maart waarin de verschillende groepen hun resultaat in kunnen voeren. Dit eventueel nog professionaliseren.
- Uitnodigen high-level vertegenwoordiging vanuit RWS, BNL, NLingenieurs.
- Opzet maken programma

OPENING VERGADERING

Het doel van de bijeenkomst is om met elkaar te beslissen waar we naartoe werken. Daarvoor zoeken we vandaag de raakvlakken tussen de thema's en partijen om verder te komen.

PITCHES STAND VAN ZAKEN THEMA'S

MANON JÜTTE – AFWEGINGSKADER ENERGIE

Manon is ook trekker energietransitie in het traject Grip op de Maas, vervanging stuwen. Daarbij wordt het maatschappelijke doel van watermanagement verrijkt met het energieperspectief. De kracht daarbij is het verbinden met andere aspecten zoals de inrichting publieke ruimte. Deze themagroep heeft twee pseudo-ontwerpen die uitgaan van een energieneutraal netwerk. Deze pseudo-ontwerpen worden door tal van bestaande instrumenten en modellen gehaald, bijvoorbeeld duurzaam GWW met de omgevingswijzer. Op 9 maart ligt er een rapport dat aan de hand van de opgedane inzichten uit deze instrumenten en modellen, uitlegt wat er op het gebied van uitvraag en standaardisatie gedaan moet worden om verder te komen. Dit moet een doorkijk geven in het ontwerp van een sluis. Daarnaast wordt de link gelegd met het perspectief van Grip op de Maas en het betrekken van de lokale omgeving bij de sluis.

De ambitie is om energieneutraal of zelfs energieleverend te worden in 2030. De contouren van het eindproduct richting Grip op de Maas is een verzameling van kansen voor het systeem van RWS en duurzaam GWW voor energie, met daarbij betrokkenheid van RWS en lokale partijen.

THIJS RULAND – BESTURING SLUIZEN

Deze groep is later gestart, maar heeft al wel twee bijeenkomsten gehad. In maart moet er een oogstdocument liggen met daarin toekomstbeelden voor sluzen en de besturing, bediening en het beheer tot 2040. Daarin is al veel materiaal verzameld. Voor deze toekomstbeelden wil deze groep een roadmap opstellen. Daarbij moeten we tot afspraken komen en moet er bereidheid zijn om verder te gaan. Ze zijn nu bezig met een eindsprint richting deze roadmap. Han Vogel mailt de roadmap van MultiWaterWerk door. Richting De Bouwcampus ligt er de vraag hoe deze groepssamenwerking versneld zou kunnen worden.

BARD LOUIS - SCENARIOS EN NIEUWE CONCEPTEN

Deze groep houdt zich bezig met innovaties en is 5 keer bij elkaar geweest. Nu ook met iemand vanuit de aannemerij (Van den Herik) erbij om tot concreetheid te komen. Er is gekeken naar vier verschillende scenario's, met een kader van geopolitiek stabiel of niet stabiel en fossiel versus hernieuwbaar. Vanuit dat licht is er gekeken naar de sluzen en vaarwegen. Veel van deze vaarwegen zijn uit een ander tijdperk en het is nu de tijd om eens te kijken wat er vanuit de huidige behoeften en mogelijkheden nou nog echt nodig is en het totale systeem een keer op de tekentafel te leggen. Een tweede perspectief is daarbij het kijken naar het object en wat er op dit niveau mogelijk is, een sluis zou bijvoorbeeld een transporthub kunnen zijn, zelfvarende schepen zouden een rol kunnen krijgen. Automatismen zoals dat schepen door moeten kunnen varen worden ter discussie gesteld. Misschien is zelfs wel een sluisloze vaarweg mogelijk.

Ook is een studentengroep van 40 studenten in 8 groepen een week bezig geweest met voorstellen, dit waren geen civiele studenten werktuigbouw en andere. Uit deze week zijn een aantal interessante opties uit gekomen. Deze veelheid aan ideeën willen ze trechteren richting 9 maart.

De vraag richting De Bouwcampus is om met een format te komen voor 9 maart waarin de verschillende groepen hun resultaat in kunnen voeren.

WOUTER VAN DER WIEL - LCC EN STANDAARDISATIE:

Het eindpunt voor MWW is een model dat helpt in de afweging voor welke mate van standaardisering. Het model is mooi, maar moet wel concreet getest worden. Daarvoor hebben we ook aannemers nodig.

Om het effect van standaardisatie beter te begrijpen zou er een casestudy moeten komen, dit zou fictief kunnen zijn en zou helpen bij het verder concretiseren van het model. Het kostenelement en de betrouwbaarheid zijn belangrijk in de afweging voor de standaardisatie van onderdelen. Het standaardiseren van onbetrouwbare onderdelen vraagt meer onderzoek en kan vastomlijnder worden omschreven. De vraag is in welke mate voorschrijven belangrijk is en wanneer we de teugels kunnen laten vieren. De aannemers zijn nu aan zet en in een aantal cases zouden ook de ontwerpelementen en de effecten van standaardisatie hierop verder onderzocht kunnen worden. Welk ontwerpproces wordt hier doorgemaakt en wat betekent dit. Deze groep komt met een afwegingskader of procesvoorstel dat gebruikt kan worden als denkmodel door zowel RWS als de aannemer om de standaardisatie te doorlopen in een uitvraag en uitwerking. Dit kan getest worden in een fictieve case.

Volgens Robert is het goed om meer eenduidigheid te krijgen, ook in de RWS organisatie. Nu is het bijvoorbeeld zo dat asset management in de regio soms heel anders naar zaken kijkt dan GPO waar projecten een grotere rol spelen. GPO denkt dat bepaalde zaken goed zitten terwijl de beheersorganisatie zaken anders ziet, zie hiervoor het voorbeeld van Tirza Zwanenbeek. Han Vogel stuurt ook nog een poster van Tim Wilschut door.

JAN DIRK VAN DUIJVENBODE- PARAMETRISCH ONTWERP

Een aantal studenten heeft meegewerkt aan de uitwerking van een 3D model voor sluisen, gebaseerd op de parameters waterhoogteverschil en de scheepvaartklassen. Er is een aantal parameters die standaard zijn: lengte, breedte, diepte enz. Belangrijk is om daar een goede keuze in te maken. Een wijzemannenclubje zou kunnen helpen bij het beheren, bijhouden en aanpassen van deze standaarden. In het model is het sluishoofd nu robuust, er wordt verder gewerkt aan het detailleren van de sluiswolk. Een voorbeeldsluis zou idealiter op schaal in een provincie gerealiseerd kunnen worden. Voor de verschillende regio's zou ook een regionalisering van het ontwerp mogelijk zijn, bijvoorbeeld voor de zeven verschillende regio's. Deze regio's kan gevraagd worden het ontwerp verder uit te werken. Wel blijft een standaardisatie van maten, b.v. 600mm zoals in de woningbouw belangrijk voor de uitwisselbaarheid/legalisering van elementen. Het ideaalplaatje is dat de klant een 3D specificatie kan geven van de eisen. Erwin Mense heeft ook meegedacht hoe besturingssystemen een plaats in een dergelijk gestandaardiseerd product kunnen krijgen.

TONY RIKKEN – KLANTEISEN EN CONTRACTVORM

Vorig jaar is er een procesplaat voor de klanteisen en contracteren gemaakt. Daarbij is in de hoofdzaak gekeken naar de sluisen. De doelstelling is 50 sluisen in X jaar, met de vraag om één-op-één te vervangen of nieuw te bouwen. De vraag daarbij is dit in de markt gezet kan worden en met welke eisen.

Er zijn basiseisen, daarbij is er de vraag waar kun je met elkaar op in kan haken als markt en opdrachtgever. Waar zijn we complementair. Hoe kunnen we van een voorlopig ontwerp doorwerken naar een definitief ontwerp en daarna naar de uitvoering? De opgedane ervaring kunnen we dan weer meenemen naar de volgende sluis. Dus het continu door ontwikkelen van deze eisen.

De vraag in de procesplaat is waar de interactie zit en wanneer er beslismomenten zijn. Dit is ook afhankelijk van hoe ver je standaardiseert of niet. Dit proces heeft deze groep al een keer doorgelopen. De opgedane ervaring is ook de basis om nu verder te gaan. Daarbij is het belangrijkste doel om tot een goede interactie tussen de markt en klant. Volgende week is er nog een wrap-up, waarbij de groep de procesplaat tegen het licht houdt en kijkt hoe ze dit presentabel kunnen maken.

Een observatie van Robert de Roos is dat binnen DBFM, niet veel geïnnoveerd werd in het fysieke maar wel in het proces. Een belangrijke vraag is welke eisen je kan neerleggen in de markt en hoe de markt op een voorspelbare manier te benaderen is.

Deze groep zoekt naar een ontwikkelcirkel waarbij de lessons learned meegenomen kunnen worden in volgende projecten. De vraag van Katja Oostendorp is hoe dit proces levend gemaakt kan worden, dit neemt de groep mee in hun volgende bijeenkomst.

HOE GAAN WE DE EINDSESSIE AANKLEDEN?

Een element dat sowieso deel uitmaakt van de slotbijeenkomst is het pitchen van de eindopbrengst van de verschillende thema's.

Er moet ook een einddiscussie komen waarin we dieper ingaan op de relatie tussen de probleemeigenaar (in dit geval RWS) en de deelnemers aan het co-creatie traject. Het is ook belangrijk dat er een goede afvaardiging komt vanuit de verschillende organisaties en dat het op deze manier ook politiek-bestuurlijke aandacht krijgt .

In het traject MWW zoekt de markt naar kansen om mee te denken maar ook richting werk, Rijkswaterstaat is op zoek naar een richting voor standaardisatie waar de markt mee kan leven. De vraag is hoe we nu verder gaan, willen we door met deze onderwerpen. Zo ja dan moet die keuze wel gemaakt worden, zonder opdracht verstrekking ziet een aantal mensen de trajecten niet verder gaan. Toch is de samenwerking binnen MultiWaterWerk wel interessant in het licht van 'ken je klant'. Toch pleit de groep ervoor een manier te vinden om tot een goed einde of vervolg te komen zodat de resultaten niet in een stoffige lade verdwijnen.

Robert de Roos geeft aan dat er toch weinig mensen aanwezig waren die zelf sluisen hebben gebouwd. Ook is het nu nog te vroeg om een sluis op de markt te zetten omdat alle a-teams op andere tenders zitten. De markt zou meer sluisen nooit weigeren, maar voor RWS is het nu niet strategisch om een sluis in de markt te zetten. Mogelijk is ook een vervolgessie waarbij we onderzoeken hoe we de vondsten vanuit MWW op de markt kunnen zetten. Pieter van der Zwet reageert dat we het niet perse plat hoeven te slaan op een bijeenkomst, maar een feit is dat niet alle 6 de thema's even concreet en ver zijn. RWS kan wel een uitspraak doen wat voor haar nuttige thema's zijn en hoe ze daar mee verder wil; wat spreekt wel tot de verbeelding en wat niet?

De vraag is ook vooral om expliciet te zijn naar elkaar toe over welke verwachtingen er zijn. Een meerwaarde van dit traject is ook dat we bij elkaar in de hersenpan kunnen kijken. Dan moet je als RWS ook expliciteren waar je iets in ziet.

De klant krijgt ook wat hij vraagt, de aannemer die hij verdient. Als er een suffe vraag is krijg je ook een suf product. Als je zoveel mogelijk innovatieve oplossingen uitvraagt, dan krijg je dat ook. De andere kant is ook dat de ultieme vraag niet bestaat. Het principe 'markt tenzij' is achterhaald, nu gaat het meer om in samenspraak of co-creatie met de markt. We moeten de gelegenheid hebben om met elkaar de vraag goed duidelijk te krijgen. Daarin is een BVP achtige aanpak voor de concretisering een goede aanpak. Snappen we elkaar echt als OG-ON? Weten we wanneer we de juiste vragen moeten stellen, en heb je meer kans de opdracht te krijgen ook als je doorvraagt?

Wat hebben we geleerd in dit proces? Het gaat erom dat we gelijkwaardige partners zijn dus niet zozeer opdrachtgever, maar meer probleemeigenaar. Dat betekent dan wel dat je het antwoord wel weer terug krijgt en daar wel of niet iets mee gaat doen.

Voor de bijeenkomst van 9 maart willen we een vertegenwoordiger op het bestuurlijk niveau vanuit RWS, BNL en NLingenieurs. Namen die daarbij genoemd worden zijn Theo van de Gazelle, Jean Luc Beguin of Cees Brandsen. Vanuit het beleid is het ook interessant om Pim Breek en David Janssen vanuit IenM aan te laten haken. Egon Janssen stuurt de uitnodigingsopzet naar Robert de Roos zodat Robert de Roos intern de uitnodiging kan uitzetten.